Noui amănunte asupra grozăviilor cutremurului

Catastrofalul cutremur din orașul Tecuci

Numeroase victime. — 7 morți in oraș, 6 morți in județ

Tecuci, 10 Noembrie

Cutremurul de Duminică dimineață a început în orașul nostru pela orele 3.40 minute. S'au simțit trei puternice sguduituri, având direcția Est-Vest. Durata a atins aproape 4 minute. Orașul a rămas în întuneric complet din cauza căderii unui bloc de piatră și cărămidă peste unul din motoarele electrice ale uzinei. Lumea speriată alerga țipând pe străzi. Curțile, grădinile și străile erau acoperit de un nor de praf provocat de dărâmăturile clădirilor.

A fost distrus foișorul istoric, ce se găsea în reparație, din centrul pieții cu toate clădirile ce-l înconjurau: 8 compartimente, în cari erau instalate diferite prăvălii.

Din cele 8 biserici din oraș, numai în trei s'au putut oficia slujbe religioase Duminică, trei fiind grav avariate, iar două s'au dărâmat complet: biserica „Sf. Ioan", o biserică nouă de o frumusețe rară, donație a familie Cincu și biserica din suburbia Griviței.

La monumentala catedrală a orașului, ce era în construcție, întregul plafon s'a năruit, iar una din cele două turle s'a dărâmat.

Instituțiile publice: primăria, tribunalul, judecătoria, poliția, cercul de recrutare, cercul subofițerilor, liceul comercial, gimnaziul de fete, toate școlile primare, etc.; au fost grav avariate, în special școlile nu vor mai putea funcționa un timp. Banca corpului didactic ca și cooperativa, au avut de suferit mari pierderi prin dărâmături.

Case particulare, au fost distruse următoarele: casa cu etaj din strada Ștefan cel Mare, a reprezentantului soc. de asigurare Generala, — d. Solomonovici — care s'a năruit în stradă; casa ciaprazarului-croitor Pătrașcu, al cărei acoperiș și plafon s'a dărâmat în două camere; asemeni casa comerciantului Abramovici, al cărui acoperi și plafon s'a dărâmat peste prăvălie, din cauza prăbușirii unui perete dela etaj al unui vecin. Au mai suferit mari perderi casele: colonel Goțescu, colonel Neagu, colonel Nicolau; farmacia Hasnaș, institutor Ioan Pascu, controlor Apostolescu, Grigore Vasiliu, Const. Purcherea, Ioan Hozoc, căpitan Niță, colonel Savopol, Berlescu: av. Vasile Radu, Chircoveanu, banca „Prevederea", Plitos, Camera de comerț, căpit. prim pretor Dongoroz, avocat Ghiță Cazan, George Dimitriu, Banca Națională, frații Davidescu, colonel Giușcă, precum și toate prăvăliile depe strada principală Ștefan cel Mare; în general toate casele particulare au grave avarii și nu a rămas casă în cari horaurile să nu fi fost distruse.

MORȚI

Au fost omorâți de dărâmături: fiica și fiul hahamului S. Rabinovici: Pica de 17 ani și băiatul Moca de 14 ani, precum și servitoarea lor Aglaia Dănilă, în etate de 50 ani; sergentul concentrat Ambăruș Ioan, din reg. 2 pionieri, din orașul Huși, acoperit de dărâmăturile frontispiciului casei cercului subofițerilor; Betti Herșcovici, soția comerciantului de fier vechi Herșcovici, acoperită de dărâmăturile pereților dentistului dr. Gâtlan; soldatul Costică Dragomir, mort în spitalul „Anton Cincu" precum și evreica Felga Bercovici.

Asemeni a fost adusă moartă din Focșani soția căpitanului Parfeni din localitate, iar soțul său căpitan Parfeni, având picioarele fracturate, se găsește în stare gravă.

Din județ au fost anunțate următoarele cazuri: 2 morți la Ivești, 2 în comuna Mândrești, printre cari fica d-lui Balif, nepoata generalului Balif în etate de 20 ani; un mort la schitul de călugări din com. Tudor Vladimirescu și unul în târgul Podul Turcului.

Mari stricăciuni au suferit clădirile din Tg. Nicorești ca și bisericile, precum și cele din Tg. Podul Turcului.

RĂNIȚI

Mulți civili și soldați au fost răniți mai ușor.

Mai gravi se află: d-ra Frima Șaraga, farmacistă, de 20 ani, Ferezica Șaraga de 17 ani, Cecilia Șaraga de 12 ani, precum și Moise Șaraga de 23 ani, ce are un picior fracturat, fii ai comerciantului Șaraga, scoși de sub dărâmături.

MĂSURI DE SALVARE

Măsuri de salvare au fost luate imediat de d. prefect al județului, d. Dobre, care împreună cu d. comandant al brigăzii, d. col. Goțescu, au dispus ca trupe din infanterie și artilerie să vină în ajutorul populației.

Poliția orașului asemeni, prin d. șef Ioan Cuptor, conform ordinelor superioare, a dispus ca organele polițienești, însoțite de patrule militare, să facă paza în oraș noaptea, locuințele fiind distruse iar lucrurile casnice expuse a fi furate. S'au luat măsuri ca toți meseriașii zidari, lemnari, sobari, etc., să fie concentrați la poliție și de aci repartizați cu plată la clădirile cele mai rău deteriorate.

Se impune de urgență ca comersanții vărari, să aducă var și ciment imediat, iar c. f. r. să le pună la dispoziție vagoanele necesare cu precădere, ca în preajma iernii să se facă reparații stricte pentru a nu fi expuși cetățenii la grele suferințe.

D. prefect I. Dobre a vizitat multe comune și sate, printre cari și târgurile din județ, luând dispozițiuni de ajutorarea sinistraților.

Trenurile accelerate de noapte au sosit abia azi pela orele 16 din zi. Rapidul Iași—București, iarăș a fost suspendat.

Astăzi, pe la orele 15.30, s'a simțit un nou cutremur ușor; iar la ora 18.45 un al doilea ce a ținut câteva secunde. Populația este îngrozită.

In județul Olt pământul a crăpat și a eșit apă și nămol

Saltina, 13 Noembrie

In urma cutremurului simțit în orașul nostru și jud. Olt, majoritatea caselor au avut de suferit stricăciuni.

Scoarța pământului în lungul albiei pârâiașului Plapcea între comunele Icoana și Floru s'a lăsat puțin spre apus.

Pământul crăpându-se pe o lungime de 300 metri a eșit apă, care fiind absorbită de pământ a rămas pe locul crăpat nisip și nămol.

Crăpăturile nu sunt de natură vulcanică.

In comuna Dancasa, satul Zănoaga cătunul Gogora, o bucată de deal proprietatea locuitorului Ion Cotoi s'a desprins alunecând la o distanță de 150 metri, lăsând o groapă de o adâncime de 3 metri și lățime 15 metri.

Din groape a eșit un isvor de apă care curge peste șoseaua din apropiere.

In com. Gura Boului s'a dărâmat complect o biserică.

In com. Potcoava, satul Milocul s'a dărâmat complect o biserică, iar școala și primăria au suferit mari stricăciuni.

In gara Potcoava impiegatul Pârvu și soția sa au fost ușor răniți la cap din cauza căderei tavanului. La Tituleşti s'a prăbușit un grajd dela proprietatea d-lui T. Titulescu.

Intre com. Tituleşti și Ghimpeveşti s'a produs o crăpătură de pământ în lungime de 5 metri.

Până în prezent nu s'a semnalat nici o victimă.

LA BOTOȘANI

Botoșani, 11 Noembrie

Efectele cutremurului de Duminică dim. s'au resimțit și în regiune anoastră destul de puternic, dar din fericire nu s'a înregistrat nici un accident grav.

Sgomotul infernal ce venea de sub pământ s'a produs către orele patru fără un sfert dim., când orașul cufundat într'un întunerec de nepătruns, a început să se zgudue și să trosnească din temelii.

Puține geamuri s'au spart și unele coșuri au prins a se nărui.

Intreaga populație a orașului, îmbrăcată sumar, a ieșit în curți și în stradă.

Panica ar fi luat, poate, proporții și mai mari dacă un gest de admirabilă inițiativă al d-lui Gh. Axinte, șeful uzinei electrice nu s'ar fi produs.

Făcând abstracție de orice riscuri, dar gândindu-se să evite alte și mai mari cari, eventual, puteau să se producă, a pus imediat în funcțiune motoarele uzinei electrice așa că, încă nici nu se terminaseră cele aproape patru minute de zguduiri și amenințări grozave, că orașul a fost complect luminat.

In afară de prăbușirea coșurilor, câteva clădiri s'au ales cu pereții sau plafoanele crăpate.

Prin interioare s'au înregistrat unele stricăciuni neinsemnate față de cele ce s'au înregistrat în alte localități din țară.

Grija autorității comunale a a fost însă deosebită.

In aceeași noapte, d. ing. Aurel Droc, primarul orașului și organele serviciului tehnic comunal, cât și „Ajutorul legionar" secția locală de sub comanda studentului Dascălu, au vizitat toate cartierele orașului spre a face constatările impuse de împrejurări.

DRAȘUL IZOLAT

Dacă orașul Botoșani a avut noroc să se aleagă numai cu spaimă, apoi a doua zi, Duminecă 10 Noembrie, a avut de trăit alte clipe grele din cauza celor auzite că s'au întâmplat în restul țării și din cauza întreruperii egăturilor telefonice și de cale ferată cu, mai ales, Bucureștii unde mulți botoșăneni știau că au rude, copii, părinți, etc.

Duminecă seara n'a plecat nici un tren din Botoșani spre București, liniile, după cum s'a anunțat, trebuind să fie revizuite, ca și podurile.

Legăturile telefonice au fost reluate, cu multă greutate, cu Bucureștii, abia Luni aproape de prânz, prin Iași-Galați.

LA MEDIAȘ

Cutremurul de Sâmbătă noaptea, fără a fi provocat victime omenești, a fost totuși destul de puternic, ca să deslănțuie o adevărată panică în rândurile populației.

Locatarii, treziți din somn, au ieșit din locuințe.

Imobilele n'au suferit. De pe turnul bisericii ortodoxe au căzut cărămizi.

In interiorul locuințelor s'au deplasat diferite obiecte de pe pereți.

Mai multe clădiri din Roman au fost avariate

Roman, 11 Noembrie

Cu toate că nu s'a prăbușit complet niciun imobil și nu există nicio victimă, totuși populația e încă îngrijorată, mai ales că s'au simțit ușoare ondulațiuni și Duminică dimineața, la ora 8 și 30.

Mai greu încercat este imobilul cu etaj, din str. Ștefan cel Mare 133, locuit, sus, de proprietarul A. Ștangher, iar jos de Cecilia Vahtler, magazin de pălării. Peretele dinspre nord, dela etaj, a căzut împreună cu coșul imobilului peste acoperișul prăvăliei, fără etaj, al d-lui Kesler, magazin de coloniale. Prin luminatoare, cărămizi și moloz au căzut într'o cameră locuită de comerciant, lângă dormitor, strivindu-i mobila și bufetul.

Ușor de înțeles panica elevilor dela școalele de internat, panică mărită de altfel în tot orașul, rămas în întuneric, circa 8 minute, tocmai în timpul celor mai mari zguduiri, din cauza atingerilor firelor depe linie, care au mărit intensitatea curentului electric, făcând să sară automatul dela dinam, oprit din funcțiune. Electricianul de serviciu, Gh. Cârlan, a crezut că nu va mai scăpa cu zile.

La gară, construcție solidă, din timpul concesiunei Strusberg (Cernăuți—Lemberg), pereții interiori dela etaj, slăbiți prin desele transformări, în dispoziția camerelor, au crăpături adânci, iar ornamentația de sus, dela intrare, fiind deplasată, s'au luat măsuri să fie dată jos, fapt ce a îndrituit pe arhitect să închidă locul, așa că intrarea pe peron și la casa de bilete este posibilă numai pe poarta de sud a localului. Și turnul cel înalt dela clopotnița episcopiei, prezintă crăpături la ferestrele unde se află ceasornicul orașului și unde s'au stricat geamurile. Crăpături adânci sunt și la biserici, în special la bolți, cum și la localurile tuturor școalelor, cari au fost închise Luni 11 Noembrie, când au fost cercetate de arhitectul comunei.

La liceul de băieți „Roman-Vodă" o parte din acoperiș — imobilul are 1 și 2 etaje — s'a prăbușit. Avarii mai puțin grave, au și monumentala clădire a spitalului „Precista Marie", a liceului de fete „Sturza-Cantacuzino", a localului societății culturale „Miron Costin" cum și mai toate clădirile din oraș.

Imediat după cutremur, prefectul județului, d. I. Niculescu, împreună cu primarul orașului d. Em. Flor, a inspectat cu automobilul tot orașul.

RAVAGIILE CUTREMURULUI LA HUȘI

Huși, 11 Noembrie

Dezastrul produs de cutremurul din dimineața zilei de Duminică, este fără precedent.

Aproape toate clădirile din centrul orașului și în special cele cu etaj, au suferit stricăciuni enorme.

Lăsând la o parte zecile și sutele de sobe și coșuri dărâmate, geamuri sparte, ziduri crăpate și porțiuni mai mari sau mai mici de ziduri surpate — unele clădiri s'au prăbușit cu totul, cum sunt acelea depe str. Lascăr Catargiu, proprietatea croitorului Șulim Leibovici și brutarului Haim Șneer, transformate în mormane de moloz și cărămidă.

La locuința d-nei Meleca din str. I. G. Duca, odată cu prăbușirea peretului din stânga, s'a pornit și acoperișul, aplecându-se până la pământ.

La cârciuma lui Marcu Butnaru din str. Ștefan cel Mare, s'a dărâmat 2 treimi din peretele dela etaj.

La imobilul Petru Harnagea de pe aceeași stradă, s'a prăbușit colțul etajului.

La proprietatea Brand situată la intersecția străzei Ștefan cel Mare cu stradela ce dă spre piață, ocupată la parter de căciularul Moise Leizerovici și la etaj de d-rul Froim, s'a surpat peretele din dreapta de sus până jos, pe toată lungimea.

La brutăria d-lui inginer Niculcea, proprietatea bisericei „Înălțarea", s'a dărâmat peretele din față, iar la imobilul de vis-à-vis proprietatea Melicsohn, s'a prăbușit toată partea dinspre stradă a etajului.

Peste tot, zidurile dărâmate la clădirile cu etaj, au pricinuit surparea sau distrugerea acoperișurilor la clădirile alăturate, cum este cafeneaua Centrală și croitoria „Eșanu", cari au numai parter și sunt deci mai joase.

Mari stricăciuni au suferit și bisericile.

La episcopie, crucile de pe ambele turnuri s'au îndoit. Turnul din fața altarului prezintă numeroase crăpături, iar deasupra ferestrelor acestui turn dinspre palatul episcopal, se observă o gaură mare. Partea dinspre Vest a turnului este deplasată aproape de bază, astfel că la o nouă sguduitură, el se va prăbuși.

Dealtfel, în starea actuală, turnul constitue un permanent pericol pentru întreaga biserică, astfel că oficierea serviciilor religioase este cu desăvârșire exclusă.

Restaurarea bisericei, care este monument istoric, nu se va putea face decât numai dărâmându-se acest turn, ceeace înseamnă distrugerea vechei și minunate picturi, opera pictorului Tătărăscu, care nu va mai putea fi reconstituită.

La episcopie, cutremurul a produs crăpături vizibile dela distanță.

La Sf. Nicolai au apărut asemenea crăpături mari de jur împrejurul clopotniței și în ziduri, iar în interior au căzut bucăți mari de tencueli, stricând aspectul picturilor.

La Sf. Voevozi, partea dinăuntru a ferestrei din spatele altarului, a fost aruncată peste sfânta masă.

La „Sf. Gheorghe" s'au dărâmat parte din zidurile clopotniței, bolta a 2-a și acoperișul pridvorului. Și aici nu se va mai putea oficia multă vreme.

La „Sf. Ion" clopotnița a fost aruncată jos ca o jucărie, producând spărturi în acoperiș.

La „Sf. Toma" s'a prăbușit cupola, făcând imposibilă oficierea.

La „Înălțare" și la „Sf. Dumitru" s'au dărâmat parțial clopotnițele, iar la prima s'a prăbușit și acoperișul pridvorului.

La biserica Catolică din Corni s'a dărâmat turnul, în care se aflau clopotele și orologiul împreună cu o porțiune din corpul bisericei.

In sinagoga mare din centru a căzut o porțiune dintr'un turn și un perete din spatele clădiri, iar la teatrului orașului, tot fronul.

In urma acestui violent cutremur, localurile primăriei și legiunei de jandarmi au devenit cu totul improprii.

La primărie, afară de numeroasele desprinderi de tencueli, s'au ivit crăpături profunde în ziduri și tavan, iar în birourile contabilității și stărei civile, plafoanele stau gata să cadă.

Acciași situație alarmantă există și la legiunea de jandarmi.

Din această cauză, ambele aceste instituții se văd nevoite să-și mute birourile în altă parte, iar primăria s'a și hotărît pentru imobilul Andrei din str. Mărza.

Cutremurul de Duminică a făcut și victime dintre cari doi morți: Elena D. Vălcu și soldatul Marcu Marin și 9 răniți cari au fost internați imediat în secția chirurgicală a d-lui dr. Adamesteanu și anume: Matachi C. (plagă la buză și ochi), Ghena Bahnaru (2 plăgi la cap), Safta Romila (picior fracturat și plagă la cap), Pănzaru Petru (plagă la cap), Naftuli Haim Tinichigiu (2 plăgi grave la cap, mort în cursul zilei), D-tru Gramadă soldat (plagă la cap și la col), Dolinski Ion (plagă la buză și la frunte), Lungu N. (plagă la cap, bărbie și în regiunea vertexului), Ileana Munteanu (plăgi la cap și mâna dreaptă).

LA ORȘOVA

In noaptea de 9 spre 10 c., la ora 3.43, un puternic cutremur s'a simțit în localitate.

Speriată, lumea s'a trezit din somn și a eșit pe străzi.

Multe case au fost avariate.

La clădirile preturii, vămii și percepției au căzut coșurile. La localul căpităniei portului a crăpat zidăria. In satele din împrejurimi cutremul a pricinuit mici stricăciuni la unele case de construcție mai slabă.

In casa unei femei, căzând o sticlă de pe un raft, s'a spart, rănind-o la mână.

Personalul vaselor aflate în port declară că a simțit și pe vase cutremurul.

LA BRAD

Duminica noaptea între orele 3.40—3.45, populația regiunei noastre a fost trezită din somn de un puternic cutremur, care a durat mai bine de un minut.

Nu s'a înregistrat nici o victimă și nu s'a dărâmat nici o clădire. Numai la câteva locuințe s'au spart geamurile.

LA MIHĂILENI

Mihăileni, 11 Noembrie

Duminică dim. la orele 3.40, târgul nostru a trăit clipe de panică, din cauza cutremurului care a îngrozit întreaga țară.

La orele amintite, toată populația a fost trezită din somn de puternice sguduituri care au ținut mai bine de un minut.

Direcția cutremurului a fost dea E. la V.

Bătrâni povestesc că e cel mai puternic cutremur ce au simțit vreodată.

Victimeomenești nu sunt și nici pagube prea mari.

Orașul Bârlad distrus de cutremur

Pagube incalculabile

Bârlad, 13 Noembrie.

Am relatat grozăvia dezastrului provocat în orașul nostru de cutremurul din dimineața zilei de Duminică.

Orașul prezintă un aspect de jale și ruină, 90% din imobilele orașului sunt dărâmate, iar majoritatea lor rase depe suprafața pământului.

Panica și groaza populației persistă și astăzi. Mii de familii au rămas fără adăpost. Diferite imobile, școlile primare și secundare, bisericile și spitalul Beldiman amenință cu dărâmarea, din cauza deplasării pereților. Putine clădiri au rămas în picioare, însă și acelea au crăpături și deplasări și sobe și hornuri stricate.

Străzile orașului sunt blocate de mormane de moloz și mobilierul cetățenilor. Jalea este de nedescris. Oamenii, înebuniți de spaimă, privesc cu durere la rodul muncii lor irosit într'o clipă. Secția de pompieri condusă de d. lt. Ciupitu, detașamentele de soldați din garnizoană și echipe de legionari lucrează și astăzi la ridicarea dărâmăturilor și salvarea sinistraților.

Dela București a sosit d. Andrei C. Ionescu, comandant legionar, care împreună cu d. col. Bolintineanu prefectul județului, D. Popescu primar, I. Scânteie ajutor de primar, N. Guguianu, șeful mișcării legionare județene, lucrează la evacuarea și încartiruirea celor sinistrați.

Din județ au fost aduse echipe de legionari, cari dau ajutor la lucrarea de salvare și fac paza locuințelor și avutului locatarilor.

Ajutorul legionar a început imediat să funcționeze, sub conducerea d-lui col. Traian Ionescu, organizând cantine cu hrană pentru sinistrați.

Asemeni s'au luat măsuri de aprovizionare cu alimente a populației. Brutăriile rămase în bună stare de funcționare, fabrică pâine zi și noapte.

Pentru ca cei ce au nevoie de meseriași în refacerea gospodăriilor lor să nu fie speculați, primăria a luat măsura angajării și plății prin acea instituție, punând capăt unei stări de lucruri dăunătoare. In urma unei consfătuiri avută Marți cu preoții din oraș, s'a început opera de ajutorare a celor în suferință.

Până în prezent sunt 16 morți și peste 100 răniți.

Și în județ dezastrul cutremurului a fost mare; case țărănești s'au dărâmat. In târgurile Pușești, Murgeni și Ghidigeni dezastrul este important. Echipe de legionari dau ajutoare populației. Grozăvia dezastrului fiind foarte mare, iar numărul celor rămași pe drumuri imens, este nevoie de intervenția urgentă a guvernului, pentru a ajuta pe cei în suferință și refacerea orașului nostru, așa de mult încercat în nenorociri.

IN JUDEȚUL BUZĂU

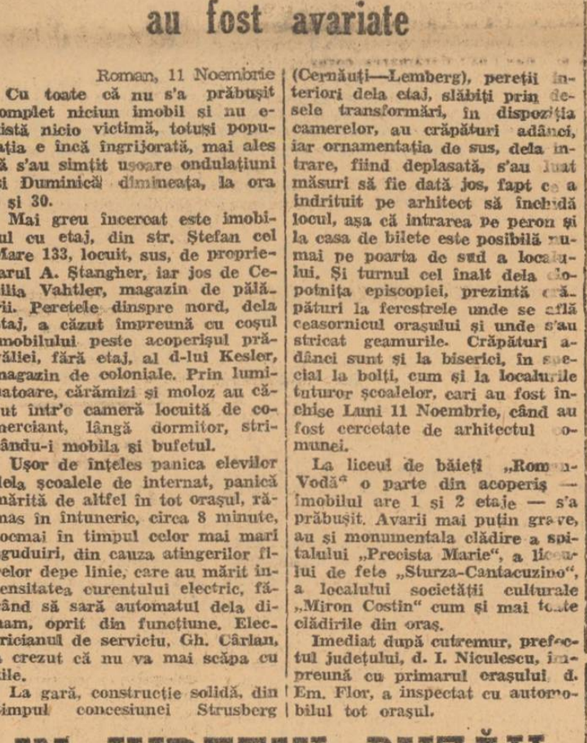

O casă din centrul Buzăului

Stiri judiciare din Iași

14 Noembrie

LA CONTROLUL AVERILOR

Inaintea Curții de apel din localitate, a venit spre judecare procesul lui Ioan Morman, șef controlor la administrația de constatare din Vaslui. Acesta a fost trimis în judecată de comisia pentru controlul averilor, pentrucă n'a putut să justifice proveniența averii. Curtea a fixat un nou termen.

— Parchetul general a făcut cercetări, în urma unor reclamațiuni, în ceeace privește pe d. Gh. Bârsescu, inspector de siguranță, — asupra împrejurărilor în care și-a acumulat averea. După terminarea cercetărilor, afacerea a fost trimisă comisiei pentru controlul averilor, care a fixat termen de judecată.

FALȘ DE PROCEDURA

La tribunal, secția II-a, a venit spre judecare procesul agentului de poliție Th. Pasat, care fusese condamnat la 3 luni închisoare pentru fals de procedură. In urma contestației făcută de Th. Păsat, tribunalul l-a achitat. Autorul principal al acestei afaceri este fostul avocat Samuel Drimer, care a rămas definitiv condamnat la 6 luni închisoare.

DESFIINȚARE DE SECHESTRU

Curtea de apel, secția III-a, a desființat sechestrul asupra imobilului din str. Lăpușneanu 12, proprietatea lui Alter Stern, fostul director al băncii „Dacia", sechestru cerut de fostul deponent al băncii, d. Celesti Roșconi.

ABUZ DE INCREDERE

Parchetul local a trimis în judecata tribunalului pe comerciantul Ioan Olănescu, din șos. Păcurari 54, pentrucă deține niște acte ale femeii M. Samson, din cartierul Bogdan și refuză să i le restituie.

DELA PARCHET

Comerciantul Avram Leibovici, din str. C. A. Rosetti 27, a fost trimis în judecată pentru faptul că exercita comerțul cu fructe en-gros, fără a avea autorizație.

CERERE DE SECHESTRU

Max Valder, din str. Atanasie Păun 2, a cerut tribunalului înființare de sechestru pe o jumătate din imobilul din str. M. Eminescu 7, proprietatea d-lui Const. Vlădescu, până la concurența sumei de 1.700.000 lei.

PROCES DE DAUNE

Curtea de apel, s. I, a judecat procesul de daune dintre d-na ing. G. Bejan și ministerul educației naționale. D. ing. Bejan a donat ministerului un număr de 10 mii de hărți vechea Dacie, donație pe care ministerul a refuzat-o, fără a restitui însă hărțile. In consecință, ministerul a fost obligat să plătească d-lui ing. Bejan 200 mii lei daune.

Noutăți filatelice

Franța. — Se anunță din Paris că administrația P. T. T. a scos din circulație următoarele mărci poștale comemorative sau de ajutor, începând dela 9 Noembrie: 10 și 70 cts. *Claude Debussy*; 10 și 90 cts. *Honoré de Balzac*; 25 cts. și 2 frs. 25 *Claude Bernard*; 30 și 90 cts. pentru *mântuirea rasei*; 35 și 90 *ajutorul copiilor de șomeri*; 60, 70, 80 și 90 cts. *pentru natalitate*; 40 și 60 cts. pentru *muzeul poștal*; 1 fr. 25, *Franța de peste mări*.

Marca poștală de 50 frs. cu efigia lui Clément Ader, despre care ziarul nostru a vorbit la timp, va fi scoasă din circulație la 25 Noembrie c.

CORESPONDENȚE

ROMAN

CULTURALE. — Duminică d. e., la căminul cultural „Miron Costin", păr. Gh. Chiriac, profesor, a conferențiat despre: „Nae Ionescu — om și spiritualitate".

In fața unui numeros și select public, prezent fiind și P. S. episcop Lucian Triteanu și primarul orașului, d. Emilian Flor, cum și mulți legionari, d. Christea Ștefănescu, președintele căminului, în cuvântul său introductiv, cere concursul tineretului și evidențiază puternica personalitate a fostului profesor, membru de onoare al căminului, care a ținut conferințe la Roman, sub auspiciile bătrânei societăți culturale „Miron Costin".

După un moment de reculegere, păr. Chiriac a ținut o adevărată prelegere academică, analizând profund complexa personalitate a ilustrului profesor decedat, din pricina împrejurărilor atât de tragice. Judicios, a sintetizat conceptiile filozofice ale școalei și curentelor ce a creiat, după ce a insistat asupra stărilor social-intelectuale din vremea tinereței sale și a influenței ce a avut asupră-i marele istoric V. Pârvan.

După ce l-a situat față de biserica ortodoxă, în legătură cu misticismul său creator și față de credințele sale politice a statului totalitar, subliniază legătura strânsă ce a avut cu Căpitanul Codreanu.

La urmă, preotul conferențiar dă ca pildă pe profesorul Nae Ionescu ca om și spiritualitate.

Frumoasa conferință răsplătită cu aplauze, se termină cu intonarea imnului cântat de legionari sub conducerea comandantului Gh. Păduraru-Ruptura.

S'a colectat și suma de 1520 lei pentru mărirea fondului „Ajutorul legionarilor".

DELA LEGIONARI. — La serbările dela Iași au luat parte din orașul și județul Roman, peste 500 legionare și legionari, sub conducerea d-lor Popa și Păduraru, comandanți.

PUNGAȘ PRINS. — Gardianul public, C-tin Bălăuș, a prins în gara Roman pe cunoscutul hoț de buzunare Vasile Cioboțaru din str. Aprodul Arbore 18, după ce a furat 328 lei din buzunarul lui O. Novac, tot din oraș, str. Ștefan cel Mare 206.

ARESTAT. — Fotograful Pălman, din str. Ștefan cel Mare, ținând deschis atelierul cu căderea legii repausului duminecal, a fost surprins de poliție, împreună cu poliția legionară. Căutând să dea mită, a fost reținut parchetului, care l-a arestat, dându-l în judecată.

BRAD

DELA PRIMARIE. — Pentru o mai amplă activitate a serviciului la primăria din localitate, d. primar Mihail Popa a dispus ca orele de serviciu să fie dela 8—12 și 16—18. cu excepția zilei de Miercuri, când serviciul începe la ora 15. Sâmbătă după masă serviciul este suspendat.

CONFERINȚA DELA PRETURA. — La pretura din localitate — cu ocazia recentei vizite a d-lui prefect Iosif Costea — s'a ținut o conferință cu toți primarii și notarii din plasă.

D. prefect i-a îndemnat la muncă conștiincioasă, pentru ridicarea satelor. Tot odată d. prefect a spus că se va împărți grâu suficient tuturor agricultorilor, pentru ca semănăturile de toamnă să se facă în cele mai bune condițiuni.

MĂSURI CONTRA VITEZEI MAȘINILOR. — In urma celor relatate de noi și în urma reclamației a nenumărate persoane din localitate, autoritățile au luat celemai severe măsuri contra proprietarilor de autovehicule și contra tuturor acelora, cari nu respectă viteza legală pe străzile orașului.

INCHIDEREA UNEI MACELARII. — D. substitut de procuror dela tribunalul din localitate, însoțit de șeful postului, a închis măcelăria minoritarului Karol Karabin, deoarece a fost prins că n'a respectat legea contra speculei.

De altfel, la măcelăria acestui minoritar se luau cele mai mari prețuri și măsura energicului delegat al tribunalului unerită toată lauda.

CONTROL LA TABACARI. — Zilele acestea, d. G. Chendi, controlor la oficiul de aprovizionare de materii prime din București, însoțit de șeful postului de jandarmi, a făcut un serios control la tabăcarii din localitate.

S'au constatat multe abateri dela lege, pentru care s'au dresat cuvenitele acte de contravenție.

HOINAR PRIN ȚARA. — Individul Zombor Gabor, de origină maghiar, a fost prins hoinărind fără nici un rost prin regiunea noastră. Numitul fiind dezertor din armata maghiară din anul 1927, a avut domiciliu obligator fixat de ministerul de interne în Târgu Jiu. De vreo doi ani hoinărea prin această regiune și zilele acestea a fost arestatde jandarmi, împreună cu concubina sa.

Asupra lui s'au găsit și diferite obiecte, pe cari a declarat că le-a cumpărat dela banda „Pumnul de fier".

PENTRU DIR. GENERALA A C.F.R. — Suntem siliți ca după fiecare sărbătoare să ne plângem de aceeași nemulțumire, cauzată de auobuzele c.f.r., cari nu vin la amiază — sărbătoarea — și din această cauză suferă foarte mulți populația din localitate.

Am mai reclamat acest lucru, și am arătat pe larg că nicidată Duminica și sărbătorile autobuzele c.f.r. nu aduc ziare în localitate. Nu numai atât, dar prin desființarea autobuzului dela amiază — pentru zilele de Duminică și sărbători — populația locală nu primește nici corespondența.

La oficiul poștal din localitate au fost niște controlori și au cercetat cele reclamate de noi până în prezent, dar nu cunoaștem încă rezultatul.

Administrația ziarului nostru are multă pagubă din această întârziere a ziarelor, deoarece a doua zi nu se vând decât foarte puține exemplare și acest lucru repetându-se de trei ori numai în săptămâna trecută, oricine își poate închipui câtă pierdere băneească s'a produs.

Cerem din nou insistent dir. generale c.f.r. ca să pună în circulație, Duminica și sărbătorile, autobuzul dela amiază, pentru ca populația locală să nu mai sufere din lipsa ziarelor și a corespondenței.

NOUL NOTAR AL BRADULUI. — D. Pavel Paul, dela notariatul Valea Brad, a fost numit notar al orașului Brad, în locul d-lui Iubaș, mutat în altă parte.

SERBARE LEGIONARA. — O frumoasă serbare legionară s'a ținut în sala casei culturale „Octavian Goga" din Țebea, dată de legionarii din regiune în folosul augumentării fondurilor legionare.

Serbarea a început cu „Imnul tineretii legionare", după care au urmat recitări, cântece și piesa „Voia sorții", admirabil interpretată de tinerii legionari, care au depus mult suflet pentru reușita serbării.

Serbarea s'a încheiat cu „Marșul legionarilor oșteni", după care a urmat o frumoasă petrecere și a cântat jazzul soc. „Mica".

NUMIRE. — D. Ioan Sgondea, secretar comunal în localitate, a fost numit notar în com. Crișcior, în locul d-lui I. Pop.

TRANSFERARI DE NOTARI. — Următorii notari dela notariatele unde au funcționat până în prezent, au fost mutați în comunele: la Peștișul mic, Miron Noghiță, transferat dela Birtin; Amos Turuc, dela Vața de jos la Buceș; Iosif Dan, de la Ribița în com. Vorța; Nicolae Vlad, dela Tomești la Blăjeni; David Golea, dela Risculița la Birtin; Silviu Bota, dela Țebea la Lunca Cernei inferioare; Aurel Adam, secretarul preturei Brad, a fost numit notar la com. Valea Brad; Liciniu Dobeș, dela Brad la notariatul Sârbi; Pavel Paul, dela Valea Brad la Brad; Teodor Morcan, dela Buceș la Țebea; Nicolae Birău, de la Blăjeni la Vața de jos; Ioan Pop, dela Crișcior la notariatul Cristur; Emanoil Pârvu, dela Sântandrei la Risculița; și Nic. Faur, dela Vălișoara la Mărtinești.

PRECIZARE. — Intr'un recent număr al ziarului nostru am arătat pe larg marea problemă a locuințelor la Brad și tot odată am desvăluit toate necazurile ce le întâmpină la găsirea locuințelor, funcționarii de la tribunalul local și mulți alții cari se stabilesc aici.

In acel număr am pomenit de unii pensionari cari au deținut anumite slujbe în trecut și am sugerat ideia că astăzi nemai având nimic comun cu Bradul și prezența lor fiind inutilă — ma ales că au locuințe în altă parte — cel mai nimerit lucru ar fi să plece, lăsând libere locuințele cc le dețin fără a aduce vreun folos orașului.

Tinem să precizăm că în acele rânduri ne-am referit numai la acei pensionari cari nu dețin slujbe în localitate și pe aceștia îi știe toată lumea cine sunt.

SITUAȚIA SAMANATURILOR DE TOAMNA. — Zilele acestea am întrebat pe d. inginer agronom Trofin Guja, cum se prezintă semănăturile de toamnă și d-sa ne-a declarat că sunt aproape gata. Doar în unele părți dacă mai durează maximum o săptămână. Intreaga populație și-a arat și sămănat întregul pământ rezervat pentru grâul de toamnă.

DELA AJUTORUL LEGIONAR. — Sediul ajutorului legionar din localitate se află în locuința internatului liceului și este deschis în fiecare zi dela orele 11—13 și 17—19.

DIVERSE. — Pentru orice informațiuni, abonamente, reclame, anunciuri la mica publicitate și tot ce privește ziarul „Universul", cititorii din Brad și regiune se pot adresa d-lui Micu Delăbăseșt, redactorul nostru pentru țara Moților și a Zarandului, în localitate, piața Avram Iancu nr. 9.

DELA FACULTATEA DE LITERE DIN IAȘI

Prelegerea inaugurală a d-lui prof. Alex. Ieșanu

Iași, 11 Noembrie

In urma rășluirei unei părți din Nordul Bucovinei, d. prof. Alex. Ieșanu a fost chemat să-și continue activitatea, la catedra de psihologie, la facultatea de litere din orașul nostru. Inaintea unui public numeros și a studenților, d-sa a ținut cursul inaugural.

A arătat în preambul că războiul stăruie să apese cu grozăvia lui și că nenorociri s'au abătut și asupra pământului nostru. Totuși, s'au ivit reacțiuni salutare, reacțiuni aparținând în deosebi disciplinei și fără de care nu poate exista comunitatea vie. Indemnurile și speranțele merg către tineret, care trebuie să-și formeze o conștiință limpede de situația actuală și să-și întărească simțul disciplinei interioare și sociale, încât loviturile recente să fie instigare spre o îndârjire mărețată.

D-sa arată apoi necesitatea noilor orizonturi ale psihologiei. Faptul caracteristic al vremurilor prin care trecem prilejuește examenul utilității unei atari orientări. Astfel, psihologia reprezintă disciplina care descrie raporturile organismului psihofizic cu lumea; termeni simpli, dar cari acoperă realități extrem de complexe; în oarecare măsură, simțul comun îndeplinește funcțiunea de apreciere, alegeri și ierarhizări a unora dintre manifestările omenești destul de complicate; contactul cu realitățile, în aceste timpuri de criză, este anevoios. Toate străduințele urmăresc schimbarea omului, adică a acelui raport psiho-fizic în discuție, care încearcă să descrie activitățile în plină devenire. Obiectul psihologiei tradiționale au fost conținuturile interne; se impune tot mai mult studiul formelor de contact direct între organizm și realitate.

Intervenția organismului psihofizic are de scop modificarea realităților; de aceea, se impune, în prima linie, reacțiunile active. Psihologia, în câmpul ei de cercetare, s'a ocupat de amănunte nenumărate ale vieții interne; chiar în literatură se vorbește de romanul psihologic. Viața de toate zilele nu permite acest răgaz și evidența pentru toate frământările interne impune o ierarhie a problemelor și în orientarea sistematică.

Cu toate că orizonturile psihologiei către analiza omului național provin din motive teoretice, — cum d. prof. Ieșan a mai arătat în cursurile d-sale de la Cernăuți — această orientare este imperativ socială din motive practice, ea s'a impus din mișcarea firească a vremilor.

Psihologia este astăzi ținută să limpezească, în primul rând problema acțiunii, care angajează pe om mai direct decât conținutul său intern.